

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

52-1

Brno 2011

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 52
Volume 52

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Olga Lečbychová, Marián Mazuch,
Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Adresa redakce
Adress

Skleněné korále z pohřebiště v Příboře. Viz obr. 18 na s. 90

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@iabrno.cz
Internet: <http://www.iabrno.cz>

Tisk
Print

Azu design s.r.o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2011

Náklad 450 kusů

Časopis je na seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.

Copyright ©2011 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

OTASLAVICE (K. Ú. HORNÍ OTASLAVICE, OKR. PROSTĚJOV)

Nádvoří domu č. p. 55. LnK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Dne 22. 9. 2010 byly prozkoumány a zdokumentovány stopy dosud neznámého sídliště kultury s lineární keramikou, které byly zjištěny archeologickým dohledem při výstavbě rodinného domu manželů Jiřího a Zuzany Nedělníkových, parc. č. 80/2 a 124/1, k. ú. Horní Otaslavice, okr. Prostějov (lokalizace místa výzkumu na ZM ČR 1:10 000, list 24-24-22, v bodě o souřadnicích 49:204). Objekt 500 lze interpretovat jako větší sídlištní jámu, hlíník a na základě vyzvednutých keramických zlomků (obr. 15: 1–3) jej bezpečně datovat do stupně IIa moravské LnK v pojetí Z. Čižmáře (Čižmář 1998); jako objekt K 501 pak označujeme relikv pícky, která ve své výplni obsahovala fragmenty větší lahve (obr. 15: 4) s dekorem příznačným pro stupeň Ib výše uvedené kultury a chronologického členění. Spíše okrajově uveďme i ojedinělý zlomek mísy středodunajské mohylové kultury, který byl vyzvednutý z „kulturní vrstvy“ (kont. 106), tento potvrzuje již dříve známé osídlení prostoru ve střední době bronzové (např. Prudká, Stuchlíková 1991).

Pavel Fojtík

Literatura

Čižmář, Z. 1998: Nástin relativní chronologie lineární keramiky na Moravě. *Acta Mus. Moravice*, Sci. Soc. 83, 105–139, Brno.

Prudká, A., Stuchlíková, J. 1991: Nálezy kostěné industrie ze střední doby bronzové z Otaslavic. *Archeologické rozhledy* 43, 253–258, Praha.

Resumé

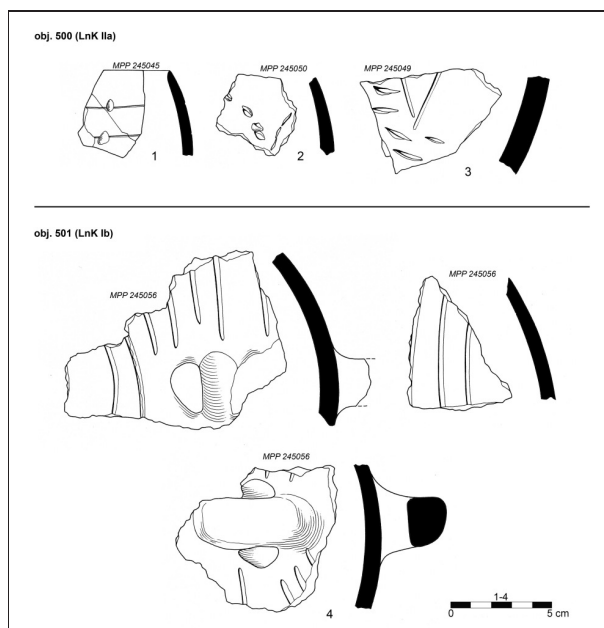
Otaslavice (Kat. Horní Otaslavice, Bez. Prostějov). Haus Nr. 55, Parz. Nr. 80/2, 124/1. Linearbandkeramik. Siedlung. Rettungsgrabung.

POLICE (K. Ú. POLICE U JEMNICE, OKR. TŘEBÍČ)

„Nad Novým mlýnem“. MMK. Sídliště. Povrchový průzkum.

Tato lokalita je již zmiňována Ludvíkem Medunou (Meduna 1963), který se povrchovým sběrem v oblasti Jemnicka a Policka intenzivně zabýval. Uvádí z této polohy nálezy z doby halštatské, laténské a výskyt mladohradištní tuhové keramiky. Kromě nálezů z mladších období také zmiňuje nevýrazné nálezy z období eneolitu. Zda-li tyto nejasné nálezy souvisí s nově nasbíranou kolekcí je otázkou.

Lokalita se nachází v povodí řeky Želetavky na parcele č. 856, zhruba 600 m jihovýchodně od obce (48°57'31.06"N, 15°38'11.03"E). Poloha je situována do mírného SV svahu s průměrnou nadmořskou výškou 420 m n. m. Vzdálenost lokality od řeky je kolem 160 m. Na této poloze byl opakovaně proveden v rozmezí srpna až října 2010 povrchový průzkum. Nálezy se vyskytují

Obr. 15. Otaslavice, (k. ú. Horní Otaslavice, okr. Prostějov), nádvoří domu č. p. 55. Ukázka materiálu získaného ovzorkováním narušených neolitických objektů.

Fig. 15. Otaslavice (cad. Horní Otaslavice, Prostějov Dist.), the house no. 55 courtyard. Selected ceramic artifacts gathered by sampling distorted neolithic features.

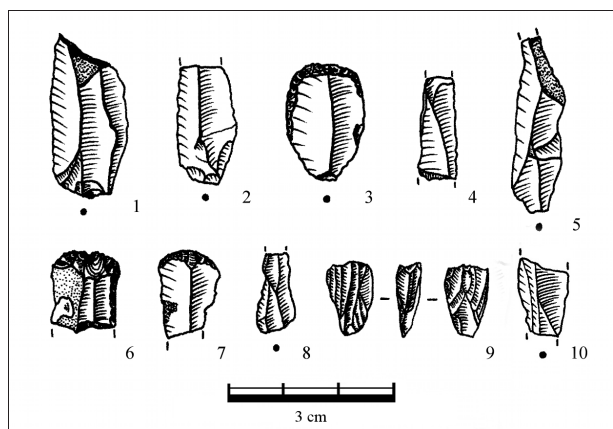
roztroušeně v 80 m dlouhém pásu podél severního okraje pole.

Získán byl značně fragmentarizovaný keramický materiál, který náleží mladšímu stupni kultury s moravskou malovanou keramikou, pravděpodobně fázi IIB–IIC. Co se týče keramických tvarů, hojně jsou zastoupeny především fragmenty hrncovitých nádob a mís s plastickou výzdobou. V souboru bylo determinováno i několik zlomků nabeřaček s krátkou tulejkou. Na některých zlomcích se objevuje typické zesílení plecí či okrajů. Soubor obsahuje kromě nálezů hrubší keramiky s větším množstvím ostřiva i fragmenty jemně plavené keramiky.

Další část nálezů tvoří štípaná a broušená kamenná industrie. Štípané kamenné artefakty jsou zastoupeny z hlediska surovin z křemičité zvětraliny hadců (5 ks), rohovce typu Krumlovský les, varieta I (8 ks) a Krumlovský les, varieta II (7 ks), silicitu glacienních sedimentů (4 ks), opálu (1 ks), radiolaritu (1 ks), kusového křemene až křišťálu (3 ks), krystalovaného křemene až křišťálu (5 ks) a krystalované záhnědy (1 ks). V kolekci jsou obsažena všechna stádia těžby. Typologicky můžeme vyčlenit z nástrojů tři úšťepová škrabadla, čepel s laterální retuší a úšťep s příčnou vkleslou retuší. Jedno drobné vytěžené jádro bylo sekundárně použito jako otloukač. Broušená kamenná industrie je zastoupena kónickým vývrtkem z porfyrického mikrodiioritu pocházejícího pravděpodobně z brněnského masívu.

Nově získaný materiál se stal dalším cenným podkladem pro řešení otázky osídlení mladolengyelského kulturního komplexu v této části okrajové jihozápadní Moravy.

Jaroslav Bartík

Obr. 16. Police (k. ú. Police u Jemnice, okr. Třebíč). Výběr štípané kamenné industrie z polohy „Nad Novým mlýnem“.

Fig. 16. Police (Kat. Police u Jemnice, Bez. Třebíč). Eine Selektion von Spaltindustrie vom Standort „Nad Novým mlýnem“.

Literatura

Košťurík, P., Kovárník, J., Měřínský, Z., Oliva, M. 1986: Pravěk Třebíčska, Brno–Třebíč, 226–228.

Meduna, L. 1963: Archeologické nálezy v povodí řeky Želetavky a Bíhanky na západní Moravě. In: *Sborník II AÚ ČSAV Brno, Františku Vildomcovi k pětadesátinám*, 79–82, Brno.

Resumé

Police (Kat. Police u Jemnice, Bez. Třebíč), „Nad Novým mlýnem“. Neolithikum. Siedlung. Terrainbegehung.

PRAVČICE (OKR. KROMĚŘÍŽ)

„Podsedky“ – Pravčice 3. MMK. Sídliště. Záchranný výzkum

Záchranný archeologický výzkum na lokalitě Pravčice 3 probíhal v období od dubna do srpna roku 2010 a k jeho uskutečnění došlo díky plánované stavbě rychlostní silnice R4901 Hulín – Fryšták.

Lokalita se nachází v ploché krajině mezi dvěma potoky. Roštěnkou, která vymezuje západní hranici lokality a Rymickým potokem ohraničujícím lokalitu od východu. Západní strana odkryté plochy ležela na okraji v terénu téměř nepatrné mírné plošiny, která zde byla přikryta kulturní vrstvou silnou 0,40 m až 1,00 m. Východní úsek lokality se nacházel v prostoru lučního rázu s vysokou hladinou spodní vody, kde se nevyskytly stopy antropogenních činností.

Lokalita je identifikována na mapě ZM ČR 1:10 000, list 25-31-08, těmito koordináty: 308 mm od západní sekční čary (ZSČ) a 271 mm od jižní sekční čary (JSČ), 315 mm od ZSČ a 263 mm od JSČ, 316 mm od ZSČ a 267 mm od JSČ, 309 mm od ZSČ a 275 mm od JSČ. Nadmořská výška lokality je 201,00 m n. m.

Na polykulturní lokalitě byly zachyceny stopy antropogenních aktivit z různých období pravěku, převažují však objekty nositelů kultury s moravskou malovanou keramikou a především ze slezskoplatěnického období KLPP.

Objevily se také nálezy ze střední doby bronzové, z období latěny a doby římské.

Větší část lokality pokrývala silná kulturní vrstva, která byla rozdělena do čtverců o rozměrech 5×5 m a následně systematicky prozkoumána (podrobněji viz kapitola Doba bronzová).

Z kulturní vrstvy pochází velmi bohatý soubor nálezů, především zlomků keramických nádob, zvířecí kosti a mazanice. Mezi nejzajímavější nálezy patří fragment sošky „venuše“, objevený na hromadě podorniční zeminy.

V západní části lokality byly také zachyceny zásobnice menších rozměrů (menší rozměr jam byl pravděpodobně způsoben vysokou hladinou spodní vody) a hlavně křulové jamky. Objekty byly zapuštěny do kulturní vrstvy a do podloží pod ní. I když většina pravěkých objektů na lokalitě patří do slezskoplatěnické fáze KLPP, část objektů je také neolického původu a patří ke kultuře s moravskou malovanou keramikou. Podle terénního pozorování se lze domnívat, že objekty MMK (několik zásobních jam) se koncentrují právě v západní části plochy, poblíž studny objevené již v roce 2009 (přírodní pramen upravený na studnu). Přesné vyhodnocení všech nálezů bude možné po ukončení laboratorního zpracování výzkumu.

Arkadiusz Tajer

Resumé

Pravčice (Bez. Kroměříž). Mächrische Bemalte Keramik. Siedlung. Rettungsgrabung.

SENICE NA HANÉ (K. Ú. ČAKOV, OKR. OLOMOUC)

„Spáleniska“. Neolit. Sídliště (?). Povrchový sběr.

Lokalizace: plocha mezi body: X = 1116948; Y = 562379; X = 1116980; Y = 562608; X = 1117130; Y = 562537; X = 1117051; Y = 562333.

Během archeologické prospekce, prováděné metodou povrchového sběru, byly v trati „Spáleniska“ nalezeny dva rohovcové úštěpy. Jeden materiálově náleží ke krakovsko-čenstochovské juře a druhý je z baltického pazourku. Oba artefakty lze časově zařadit do období neolitu. Dále byly nalezeny dva kusy keramických výdutí rámcově datovatelných do pravěku. Lokalita dosud nebyla známa.

Za laskavou konzultaci děkujeme paní Mgr. Pavlíně Kalábkové, Ph.D.

Karel Faltýnek, Pavel Šlězár

Resumé

Senice na Hané (Kataster Čakov, Bez. Olomouc). „Spáleniska“. Neolithikum. Siedlung (?). Oberflächensammlung.

SENIČKA (OKR. OLOMOUC)

„Na záhumení“. MMK. Sídliště. Povrchový sběr.

Lokalizace: plocha mezi body: X = 1115114; Y = 560930; X = 1115569; Y = 561005; X = 1115693; Y = 560428; X = 1115251; Y = 560362.